

รายงานสรุปผลการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ.2555

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีภารกิจในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคและให้ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพแก่ผู้บริโภค โดยมีศูนย์ต้นทุนในการดำเนินงานทั้งสิ้น 15 ศูนย์ต้นทุน แบ่งเป็นศูนย์ต้นทุนหลัก 9 หน่วยงาน และศูนย์ต้นทุนสนับสนุน 6 หน่วยงาน และได้ดำเนินงานผลผลิตหลักจำนวน 3 ผลผลิตหลัก กิจกรรมหลักจำนวน 9 กิจกรรมหลัก ผลผลิตย่อยจำนวน 53 ผลผลิตย่อย และกิจกรรมย่อยจำนวน 123 กิจกรรมย่อย ซึ่งจากการจัดทำต้นทุนผลผลิตของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการคำนวณและวิเคราะห์ต้นทุนของผลผลิตหลัก

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีต้นทุนผลผลิตรวมทั้งหมด 701,758,427.61 บาท โดยผลผลิตหลักที่มีต้นทุนสูงที่สุด ได้แก่ ผลผลิตหลักที่ 2 ผลิตภัณฑ์สุขภาพและสถานประกอบการได้รับการกำกับการกำกับดูแลและตรวจสอบให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด มีต้นทุนผลผลิตรวม 518,948,742.94 บาท รองลงมา คือ ผลผลิตหลักที่ 3 ผู้บริโภคได้รับความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง มีต้นทุนผลผลิตรวม 151,984,097.23 บาท และผลผลิตหลักที่ 1 วัตถุเสพติด ที่ใช้ในทางการแพทย์วิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมมีคุณภาพมาตรฐานปลอดภัยและมีการใช้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีต้นทุนผลผลิตรวมต่ำที่สุด 30,852,587.44 บาท

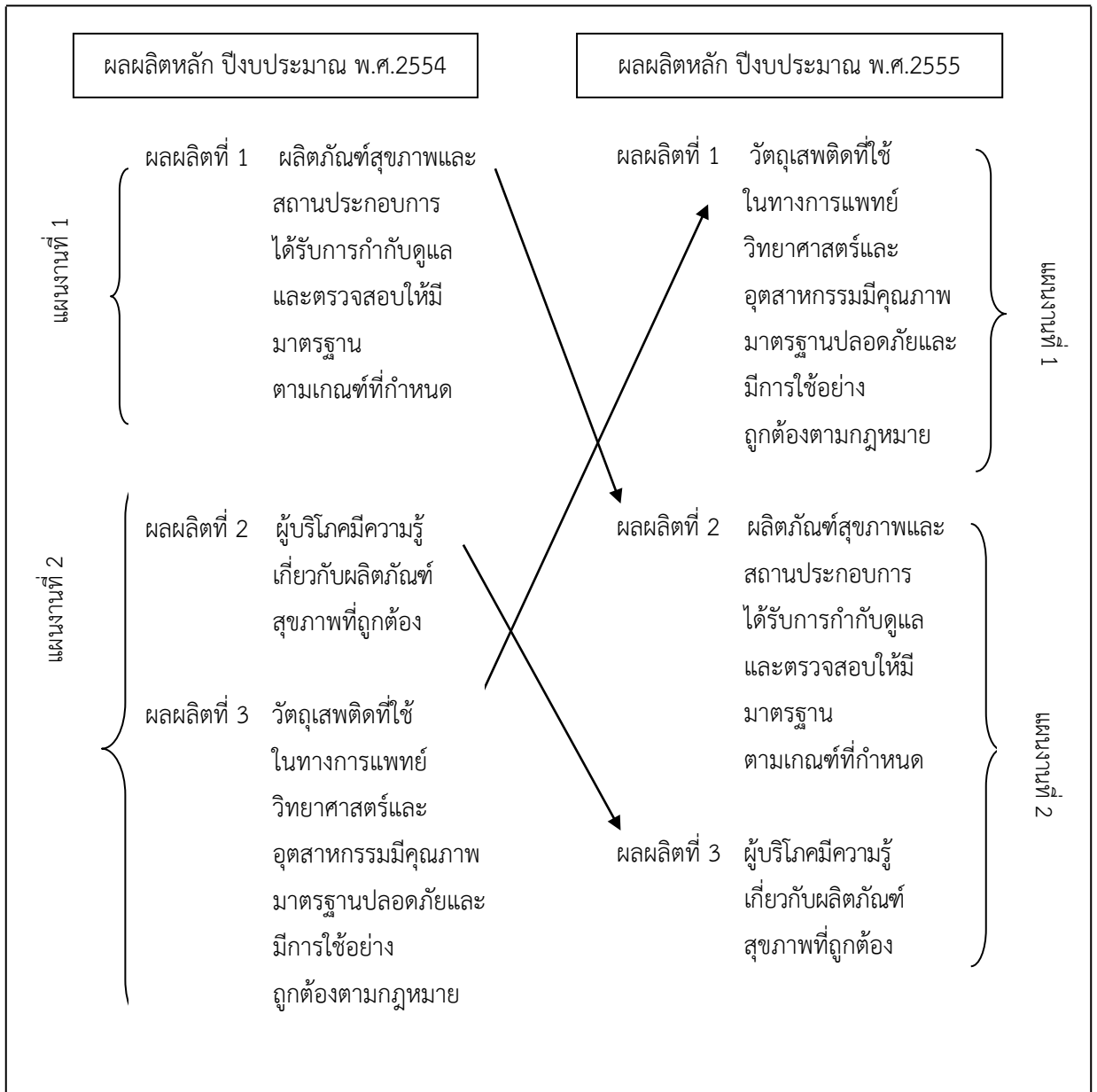
เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลผลิตหลักระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 และ 2555 พบว่า ในปี 2555 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้มีการปรับเปลี่ยนผลผลิตหลัก โดย

- ปี 2554 กำหนดผลผลิตหลัก 3 ผลผลิต ได้แก่
 - ผลผลิตหลักที่ 1 (แผนงานที่ 1) ผลิตภัณฑ์สุขภาพและสถานประกอบการได้รับการกำกับการกำกับดูแลและตรวจสอบให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด
 - ผลผลิตหลักที่ 2 (แผนงานที่ 1) ผู้บริโภคมีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง
 - ผลผลิตหลักที่ 3 (แผนงานที่ 2) วัตถุเสพติดที่ใช้ในทางการแพทย์วิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมมีคุณภาพมาตรฐานปลอดภัยและมีการใช้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- ปี 2555 กำหนดผลผลิตหลัก 3 ผลผลิต ได้แก่
 - ผลผลิตหลักที่ 1 (แผนงานที่ 1) วัตถุเสพติดที่ใช้ในทางการแพทย์วิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมมีคุณภาพมาตรฐานปลอดภัยและมีการใช้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย
 - ผลผลิตหลักที่ 2 (แผนงานที่ 2) ผลิตภัณฑ์สุขภาพและสถานประกอบการได้รับการกำกับการกำกับดูแลและตรวจสอบให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด

- ผลผลิตหลักที่ 3 (แผนงานที่ 2) ผู้บริโภคมีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง

ซึ่งการกำหนดผลผลิตหลักที่ 1 และ 2 ในปี 2555 ได้มีการปรับเปลี่ยนแผนงานจากแผนงานที่ 2 มาสู่แผนงานที่ 1 เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบการจัดสรรงบประมาณ

ภาพที่ 1.1 เปรียบเทียบผลผลิตหลักระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 และ 2555

1. ผลการเปรียบเทียบต้นทุนผลผลิต วัสดุเสพติดที่ใช้ในทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมมีคุณภาพมาตรฐานปลอดภัยและมีการใช้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย พบว่า ในปี 2554 มีต้นทุนรวม 27,912,896.26 บาทและปี 2555 มีต้นทุนรวม 30,852,587.44 บาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.53 สำหรับปริมาณผลงานในปี 2553 สามารถดำเนินการได้ 208,132 รายการ ปี 2555 ดำเนินการได้ 97,269 รายการ มีต้นทุนต่อหน่วย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 136.51 สาเหตุที่ต้นทุนต่อหน่วย เพิ่มขึ้นเนื่องจาก เหตุผลดังนี้

1. ในปีงบประมาณ พ.ศ.2554 รัฐบาลได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ จึงได้ประกาศเรื่องดังกล่าวเป็นนโยบายเร่งด่วน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในกฎหมายว่าด้วยวัสดุเสพติด จึงจะจัดให้มีการเผาทำลายเสพติดให้โทษของกลางถึง 2 ครั้ง คือในวันที่ 24 มิถุนายน 2554 และวันที่ 17 กันยายน 2554 ณ ศูนย์บริหารสารเสพติดและสิ่งแหวดล้อม นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในพิธี แม้จะใช้งบประมาณในการจัดพิธีการเผาทำลายเสพติดให้โทษมากกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งมีการจัดงานเพียงครั้งเดียว แต่การเผาทำลายเสพติดให้โทษของกลาง ในครั้งที่ 2 ของปีงบประมาณ พ.ศ.2554 นั้น ของกลางส่วนใหญ่ที่นำมาเผาทำลายเป็นของกลางรายย่อย จึงทำให้มีจำนวนคดีที่นำมาเผาทำลายมากกว่าปีงบประมาณ พ.ศ.2555 มาก (ปี 2554 มีจำนวนผลงาน 137,060 รายการ ส่วนปี 2555 มีจำนวนผลงาน 1,023 รายการ) ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยต่อหน่วยของปีงบประมาณ 2554 ค่อนข้างต่ำกว่าทุกปี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนต่อหน่วยของปีงบประมาณ 2555 จึงทำให้ต้นทุนสูงขึ้นเป็นอย่างมาก

2. จากการที่ปีงบประมาณ พ.ศ.2555 มีการยกระดับยาที่มี Pseudoephedrine เป็นส่วนประกอบ เป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 นั้น สถานพยาบาลที่มีความประสงค์จะใช้ยาที่มีส่วนประกอบของ Pseudoephedrine ต่อไป จำเป็นต้องมาขอใบอนุญาตครอบครองวัตถุออกฤทธิ์ฯ หากสถานพยาบาลนั้นไม่ได้มาขอใบอนุญาตครอบครอง เมื่อมีเจ้าหน้าที่ขอตรวจสอบจะเป็นการกระทำผิดฐานมีวัตถุออกฤทธิ์ไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ดังนั้นเพื่อมิให้เป็นการกระทำผิดกฎหมายจึงมีสถานพยาบาลจำนวนไม่น้อยที่กระตือรือร้นมาขอใบอนุญาตครอบครอง และเมื่อสถานพยาบาลนั้นมีใบอนุญาตครอบครองวัตถุออกฤทธิ์แล้ว สถานพยาบาลมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงาน (บจ.8 บจ. 9 และ บจ.10 เสนอต่อเลขาธิการด้วย จึงทำให้จำนวนรายงานเพิ่มมากขึ้นกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 เกือบ 4,000 ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการอย่างหนักในการตรวจสอบรายงานที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้นด้วย

2. ผลการเปรียบเทียบต้นทุนผลผลิต **ผลิตภัณฑ์สุขภาพและสถานประกอบการได้รับการกำกับดูแลและตรวจสอบให้มีมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด** พบว่า ในปี 2554 มีต้นทุนรวม 503,522,145.33 บาท และปี 2555 มีต้นทุนรวม 518,948,742.94 บาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.06 สำหรับปริมาณผลงานในปี 2554 สามารถดำเนินการได้ 1,795,297 รายการ ปี 2555 ดำเนินการ 1,659,014 รายการ มีต้นทุนต่อหน่วย ลดลง ร้อยละ 7.59

3. ผลการเปรียบเทียบต้นทุนผลผลิต **ผู้บริโภคได้รับความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง** พบว่า ในปี 2554 มีต้นทุนรวม 154,865,299.32 และปี 2555 มีต้นทุนรวม 151,984,097.23 ลดลง ร้อยละ 1.86 สำหรับปริมาณผลงานในปี 2554 ดำเนินการ ได้ 1,846 เรื่อง กับ 4 โครงการ ปี 2554 ดำเนินการ ได้ 1,999 เรื่อง กับ 4 โครงการ เนื่องจากกิจกรรมหลักที่ดำเนินการภายใต้ผลผลิตดังกล่าวมีลักษณะ รูปแบบ และงบประมาณที่ต่างกัน กล่าวคือ

กิจกรรมหลัก การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ มีการดำเนินงานในรูปแบบของการผลิต เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพให้ผู้บริโภคผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์ต่างๆ โดยมีการเผยแพร่เป็นเรื่อยๆ และถ่ายทอดเป็นครั้งๆ ไป

กิจกรรมหลัก รณรงค์ให้ผู้บริโภคมีพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง มีการดำเนินงานในรูปแบบการจัดโครงการรณรงค์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความตระหนักในข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างถ่องถ้วนก่อนเลือกซื้อ เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพให้แก่ผู้บริโภคอย่างถูกต้อง

ซึ่งการดำเนินงานในกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรมหลักดังกล่าวข้างต้นมีลักษณะการดำเนินงานและงบประมาณที่ใช้แตกต่างกัน ซึ่งไม่สามารถนำผลการดำเนินงานของทั้ง 2 กิจกรรมหลักดังกล่าวมารวมกันเพื่อหาดัชนีต้นทุนต่อหน่วยในระดับผลผลิตได้

2. ผลการคำนวณและวิเคราะห์ต้นทุนของกิจกรรมหลัก สรุปได้ดังนี้

2.1 การควบคุมตัวยาและสารตั้งต้น จากผลการคำนวณต้นทุนในปี 2554 พบว่า มีต้นทุนรวม 27,912,896.26 บาท และปี 2555 มีต้นทุนรวม 30,852,587.44 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 10.53 เมื่อพิจารณาในปริมาณผลงานพบว่า ปี 2554 ดำเนินการได้ 208,132 และปี 2555 ดำเนินการได้ 97,269 รายการ ดังนั้น เมื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยพบว่า ปี 2554 มีต้นทุนต่อหน่วย 134.11 บาท/รายการ และปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 317.19 บาท/รายการ เพิ่มขึ้นจากปี 2554 จำนวน 183.08 บาท/รายการ คิดเป็นร้อยละ 136.51 สาเหตุที่ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 มีการยกระดับยาที่มี Pseudoephedrine เป็นส่วนประกอบ เป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 นั้น เจ้าหน้าที่ต้องออกไปตรวจสอบและสำรวจยอดคงเหลือของยามีอยู่ในห้องตลาดจำนวนเท่าใด และมีอยู่ที่สถานที่ผลิต (โรงงาน) อีกจำนวนเท่าใด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินการต่อไป เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อทั้งประชาชน ผู้ผลิต และหน่วยงานภาครัฐน้อยที่สุด ดังนั้นเมื่อเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบสถานที่ผลิต (โรงงาน) ในแต่ละครั้ง เจ้าหน้าที่จึงถือโอกาสตรวจใน

หัวข้ออื่นๆ เช่น ตรวจฉลากและเอกสารกำกับยา สุ่มเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจสอบคุณภาพ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสถานที่ผลิตยาหลายครั้ง แต่เนื่องจากกฎหมายระบุว่าสถานพยาบาลที่มีความประสงค์จะใช้ยาที่มีส่วนประกอบของ Pseudoephedrine ต่อไป จำเป็นต้องมาขอใบอนุญาตครอบครองวัตถุดิบออกฤทธิ์ หากสถานพยาบาลนั้นไม่ได้มาขอใบอนุญาตครอบครอง เมื่อมีเจ้าหน้าที่ขอตรวจสอบ จะเป็นการกระทำผิดฐานมีวัตถุดิบไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ดังนั้น เพื่อมิให้เป็นการกระทำผิดกฎหมายจึงมีสถานพยาบาลจำนวนไม่น้อยที่กระตือรือร้นมาขอใบอนุญาตครอบครอง และเมื่อสถานพยาบาลนั้นมีใบอนุญาตครอบครองวัตถุดิบออกฤทธิ์แล้วสถานพยาบาลมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงาน (บจ.8 บจ. 9 และ บจ.10 เสนอต่อเลขานุการด้วย จึงทำให้จำนวนรายงานเพิ่มมากขึ้นกว่าปีงบประมาณ พ.ศ.2554 เกือบ 4,000 ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการอย่างหนักในการตรวจสอบรายงานที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยของปี งบประมาณ พ.ศ.2555 เพิ่มขึ้นด้วย

2.2 การพิจารณาถ่วงดุลของผลิตภัณฑ์สุขภาพก่อนออกสู่ตลาด จากผลการคำนวณต้นทุนในปี 2554 พบว่า มีต้นทุนรวม 219,252,986.56 บาท ปี 2555 มีต้นทุนรวม 214,380,157.66 บาท ลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 2.22 เมื่อพิจารณาในปริมาณผลงานพบว่า ปี 2554 ดำเนินการได้ 575,616 รายการ และ ปี 2555 ดำเนินการได้ 436,941 รายการ ดังนั้น เมื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยพบว่า ปี 2554 มีต้นทุน ต่อหน่วย 380.90 บาท/รายการ และปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 490.64 บาท/รายการ เพิ่มขึ้น จากปี 2554 จำนวน 109.74 บาท/รายการ คิดเป็นร้อยละ 28.81 ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้นเนื่องจาก นโยบายค่าแรงขั้นต่ำของรัฐบาลที่กำหนดให้ภาคเอกชนเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำเพิ่มขึ้นเป็น 300 บาท ในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ส่งผลให้ผู้ประกอบการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น จึงทำให้มีผู้ประกอบการมาติดต่อ เพื่อขออนุญาตผลิตสุขภาพน้อยลง ส่งผลให้ปริมาณงานมีจำนวนลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับปีก่อน

2.3 การพิจารณาตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของสถานประกอบการก่อนอนุญาตให้มีการประกอบการ จากผลการคำนวณต้นทุนในปี 2554 พบว่า มีต้นทุนรวม 38,910,457.38 บาท บาท ปี 2555 มีต้นทุนรวม 29,075,223.90 บาท ลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 25.28 เมื่อพิจารณาในปริมาณผลงาน พบว่า ปี 2554 ดำเนินการได้ 25,160 ราย และปี 2555 ดำเนินการได้ 27,293 ราย ดังนั้น เมื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยพบว่า ปี 2554 มีต้นทุนต่อหน่วย 1,546.52 บาท/ราย และปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 1,065.30 บาท/ราย ลดลงจากปี 2554 จำนวน 481.22 บาท/ราย คิดเป็นร้อยละ 31.12 สาเหตุที่ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลง เนื่องจาก นโยบายค่าแรงขั้นต่ำของรัฐบาลที่กำหนดให้ภาคเอกชนเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำเพิ่มขึ้นเป็น 300 บาท ในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ส่งผลให้ผู้ประกอบการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น จึงทำให้มีผู้ประกอบการมาติดต่อ เพื่อขออนุญาตผลิตสุขภาพน้อยลง ส่งผลให้ปริมาณงานมีจำนวนลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับปีก่อน

2.4 การตรวจสอบเฝ้าระวังคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์สุขภาพให้เป็นไปตามกฎหมาย จากผลการคำนวณต้นทุนในปี 2554 พบว่า มีต้นทุนรวม 159,041.256.17 บาท ปี 2555 มีต้นทุนรวม 173,099,262.81 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 8.84 เมื่อพิจารณาในปริมาณผลงานพบว่า ปี 2554 ดำเนินการได้ 1,181,188 รายการ และปี 2555 ดำเนินการได้ 1,179,785 รายการ ดังนั้น เมื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยพบว่า ปี 2554 มีต้นทุนต่อหน่วย 134.65 บาท/รายการ และปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 146.72 บาท/รายการ เพิ่มขึ้นจากปี 2554 จำนวน 12.07 บาท/รายการ คิดเป็นร้อยละ 8.97

2.5 การตรวจสอบเฝ้าระวังคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยสถานประกอบการให้เป็นไปตามกฎหมาย จากผลการคำนวณต้นทุนในปี 2554 พบว่า มีต้นทุนรวม 33,545,802.98 บาท ปี 2555 มีต้นทุนรวม 38,693,350.92 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 15.34 เมื่อพิจารณาในปริมาณผลงาน พบว่า ปี 2554 ดำเนินการได้ 7,643 ราย และปี 2555 ดำเนินการได้ 8,604 รายการ ดังนั้น เมื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยพบว่า ปี 2554 มีต้นทุนต่อหน่วย 4,389.09 บาท/ราย และปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 4,497.14 บาท/ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2554 จำนวน 108.05 บาท/ราย คิดเป็นร้อยละ 2.46

2.6 การพัฒนาสถานประกอบการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพให้มีคุณภาพมาตรฐาน จากผลการคำนวณต้นทุน พบว่า ในปี 2554 มีต้นทุนรวม 27,077,200.92 บาท ปี 2555 มีต้นทุนรวม 47,434,029.18 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ร้อยละ 75.18 เมื่อพิจารณาในปริมาณผลงาน พบว่า ปี 2554 ดำเนินการได้ 390 ราย และปี 2555 ดำเนินการได้ 1,864 ราย ดังนั้น เมื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วย พบว่า ปี 2554 มีต้นทุนต่อหน่วย 69,428.72 บาท/ราย และปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 25,447.44 บาท/ราย ลดลงจากปี 2554 จำนวน 43,981.28 บาท/ราย คิดเป็นร้อยละ 63.35 เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ออ. มีการดำเนินงานในการพัฒนาสถานที่อาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่ายตามเกณฑ์ primary GMP ทั่วประเทศ ส่งผลให้ต้นทุนรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 75.18 และปริมาณผลงานเพิ่มขึ้นสูงถึง ร้อยละ 377.95 เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ออ. ไม่มีการดำเนินงานดังกล่าว

2.7 การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์สุขภาพชุมชน จากผลการคำนวณต้นทุนในปี 2554 พบว่า มีต้นทุนรวม 25,694,441.32 บาท ปี 2555 มีต้นทุนรวม 16,266,718.45 บาท ลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 36.69 เมื่อพิจารณาในปริมาณผลงาน พบว่า ปี 2554 ดำเนินการได้ 5,274 รายการ และปี 2555 ดำเนินการได้ 4,527 รายการ ดังนั้น เมื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วย พบว่า ปี 2554 มีต้นทุนต่อหน่วย 4,871.91 บาท/รายการ และปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 4,527.00 บาท/รายการ ลดลงจากปี 2554 จำนวน 344.91 บาท/รายการ คิดเป็นร้อยละ 26.25 เนื่องจากมีการบูรณาการการดำเนินงานปฏิบัติงานในพื้นที่ ในการพัฒนาและตรวจประเมินรับรองสถานประกอบการชุมชน กับงานอื่นๆ ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งการลงปฏิบัติงานในพื้นที่แบบบูรณาการดังกล่าว ทำให้สามารถ

ประหยัดค่าใช้จ่ายในกิจกรรมดังกล่าวได้ ส่งผลให้ต้นทุนรวมในปี 2555 ลดลง ร้อยละ 36.69 เมื่อเทียบกับปี 2554

2.8 การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ จากผลการคำนวณต้นทุนในปี 2554 พบว่า มีต้นทุนรวม 120,935,080.34 บาท ปี 2555 มีต้นทุนรวม 91,505,621.28 บาท ลดลง จากปี 2554 ร้อยละ 24.33 เมื่อพิจารณาในปริมาณผลงานพบว่า ปี 2554 ดำเนินการได้ 1,846 เรื่อง และปี 2555 ดำเนินการได้ 1,999 เรื่อง ดังนั้น เมื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยพบว่า ปี 2554 มีต้นทุนต่อหน่วย 65,511.96 บาท/เรื่อง และปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 45,775.70 บาท/เรื่อง ลดลงจากปี 2554 จำนวน 19,736.26 บาท/เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 30.13 สาเหตุเนื่องจากเหตุผลดังนี้

1. ในปี 2555 มีการดำเนินกิจกรรมเพิ่มขึ้น เช่น การผลิตและเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อวิทยุ โดยปี 2554 มีการเผยแพร่ 58 ครั้ง แต่ปี 2555 มีการเผยแพร่เพิ่มขึ้น เป็น 130 ครั้ง ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยเฉลี่ยลดลง

2. ในปี 2555 มีการดำเนินกิจกรรมเพิ่มขึ้น โดยปี 2554 การถ่ายทอดความรู้ผ่านสื่ออื่น 141 เรื่อง/92 ครั้ง แต่ปี 2555 การถ่ายทอดความรู้ผ่านสื่ออื่น เป็น 164 เรื่อง/165 ครั้ง โดยกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นชัดเจนอย่างเห็นได้ชัด คือ การผลิตและเผยแพร่ความรู้ผ่านสายด่วน อย. 1556 (ปี 2554 : 24 เรื่อง/ 24 ครั้ง ส่วนปี 2555 : 50 เรื่อง/ 50 ครั้ง) และการผลิตและเผยแพร่ความรู้ผ่านเว็บไซต์ ORYOR.COM (ปี 2554 : 40 เรื่อง/40 ครั้ง ส่วนปี 2555 : 54 เรื่อง/54 ครั้ง) ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยเฉลี่ยลดลง

2.9 ทรัพยากรผู้บริโภคมียุทธศาสตร์การบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง จากผลการคำนวณต้นทุนในปี 2554 พบว่า มีต้นทุนรวม 33,930,218.98 บาท ปี 2555 มีต้นทุนรวม 60,478,475.95 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 78.24 เมื่อพิจารณาในปริมาณผลงานพบว่า ปี 2554 ดำเนินการได้ 4 โครงการ และปี 2555 ก็ดำเนินการได้ 4 โครงการเช่นกัน ดังนั้น เมื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยพบว่า ปี 2554 มีต้นทุนต่อหน่วย 8,482,554.75 บาท/โครงการ และปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 15,119,618.99 บาท/โครงการ เพิ่มขึ้นจากปี 2554 จำนวน 6,637,064.24 บาท คิดเป็นร้อยละ 76.16 สาเหตุเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคในปี 2555 ใช้จำนวนงบประมาณสูงขึ้นกว่าปี 2554 ร้อยละ 76.41 โดยที่จำนวนโครงการเท่าเดิม แต่จำนวนกิจกรรมในแต่ละโครงการเพิ่มขึ้น (เช่น โครงการอย่าหลงเชื่อง่าย มีกิจกรรมของ ปี 2555 ที่เพิ่มขึ้นจาก ปี 2554 ที่ใช้งบประมาณค่อนข้างสูง ได้แก่ การผลิตและเผยแพร่ละครสั้นผ่านทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ (ผลิต 5 เรื่อง เผยแพร่ร้อยละ ไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง ราคาเรื่องละ 800,000 บาท) และการผลิตและเผยแพร่สโปดวิทยุผ่านทางสื่อวิทยุกระจายเสียง (เผยแพร่ไม่น้อยกว่า 200 ครั้ง ราคาครั้งละ 7,500 บาท)) จึงส่งผลให้ต้นทุนผลผลิตของปี 2555 สูงกว่าปี 2554 อย่างมาก

3. ผลการคำนวณและวิเคราะห์ต้นทุนผลผลิตย่อย

3.1 ผลการคำนวณต้นทุนผลผลิตย่อย ในปีงบประมาณ พ.ศ.2555

3.1.1 ผลผลิตย่อยที่มีต้นทุนต่อหน่วยน้อยที่สุด ในปี 2555 ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ **อันดับ 1** ผลผลิตย่อยผลิตภัณฑ์สุขภาพนำเข้าได้รับการตรวจสอบให้เป็นไปตามกฎหมาย มีต้นทุนต่อหน่วย 48.43 บาท/รายการ **อันดับ 2** ผลผลิตย่อยผลิตภัณฑ์สุขภาพนำเข้าได้รับการอนุญาตก่อนออกสู่ตลาด มีต้นทุนต่อหน่วย 50.98 บาท/รายการ **อันดับ 3** ผลผลิตย่อยผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางได้รับการอนุญาตก่อนออกสู่ตลาด มีต้นทุนต่อหน่วย 126.49 บาท/รายการ

3.1.2 ผลผลิตย่อยที่มีต้นทุนต่อหน่วยมากที่สุด ในปี 2555 ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ **อันดับ 1** ผลผลิตย่อยผู้บริโภคมียุทธกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง ต้นทุนต่อหน่วย 15,119,618.99 บาท/โครงการ **อันดับ 2** ผลผลิตย่อยหลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิตยาที่เป็นมาตรฐาน ต้นทุนต่อหน่วย 8,712,887.52 บาท/ฉบับ **อันดับ 3** ผลผลิตย่อยกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ด้านอาหารทันตสาธารณสุขปัจจุบัน ต้นทุนต่อหน่วย 6,764,565.77 บาท/เรื่อง ตามลำดับ

3.2 เปรียบเทียบและวิเคราะห์ต้นทุนผลผลิตย่อยระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.2554 และ 2555 ซึ่งผลจากการเปรียบเทียบต้นทุนผลผลิตรวม ปริมาณผลงาน และต้นทุนต่อหน่วยสามารถสรุปได้ ดังนี้

3.2.1 ต้นทุนต่อหน่วยในปี 2555 ที่เปลี่ยนแปลงลดลงมากที่สุด เมื่อเทียบกับปี 2554 ใน 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับ 1 ผลผลิตย่อยสถานประกอบการด้านอาหารได้รับการพัฒนาและตรวจประเมินรับรอง มีต้นทุนต่อหน่วยลดลง ร้อยละ 92.51 เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ในปี 2555 มีต้นทุนรวมทั้งสิ้น 11,139,148.97 เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 96.08 ในขณะที่ปริมาณผลงานในปี 2555 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2,519.30 เมื่อเทียบกับ ปี 2554 เนื่องจาก ในปี 2555 มีการปันส่วนค่าใช้จ่ายและผลงานจากกอง คบ. เรื่องการพัฒนาสถานที่อาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่ายตามเกณฑ์ primary GMP จำนวน 1,447 ราย ที่มีการดำเนินงานในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ ซึ่งในปี 2554 ไม่มีการดำเนินงานดังกล่าว

อันดับ 2 ผลผลิตย่อยผลผลิตย่อยกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ด้านยาทันตสาธารณสุขการณปัจจุบัน ในปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วยลดลง ร้อยละ 65.62 เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ในปี 2555 มีต้นทุนรวมทั้งสิ้น 7,615,698.23 บาท ลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 58.75 ในขณะที่ปริมาณผลงานในปี 2555 สามารถดำเนินการได้ 18 เรื่อง เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 20 ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลง ร้อยละ 65.62 เนื่องจากในระหว่างปีงบประมาณ 2554-2555 กองยา ได้มีการปรับโครงสร้างจากกอง เป็น สำนักยา โดยกำหนดให้มีกลุ่มงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการออกกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ โดยเฉพาะ ซึ่งแต่เดิมการปันส่วนการดำเนินงานจะเป็นการปันส่วนมากจากงบค่าบุคลากรของสำนักยา ซึ่งเดิมที่เป็น การปันส่วนมาจากข้าราชการที่พิจารณาอนุญาตทะเบียนตำรับยา และข้าราชการที่ดำเนินการตรวจสอบ ฝ้าระวัง โดยอัตราส่วนของข้าราชการที่ดำเนินการพิจารณาอนุญาตทะเบียนตำรับยา มีจำนวนเกือบ 50 % ของข้าราชการทั้งสำนักยา ทำให้ต้นทุนที่ปันส่วนลงไปให้หัวข้อหลักเกณฑ์ทะเบียนลดลงอย่างมาก

ในทางกลับกัน หลักเกณฑ์การผลิตยา ยังคงต้องอาศัยความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ข้าราชการที่ดำเนินการตรวจสอบเฝ้าระวัง รวมถึงหลักเกณฑ์การผลิตยา ในปีงบประมาณ 2555 จะมีการจ่ายงบประมาณที่สูงมากขึ้นเนื่องด้วย ต้องมีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากส่วนต่างๆ มากขึ้น รวมถึงการพัฒนาข้าราชการเพื่อรองรับการตรวจประเมิน ในการเป็นสมาชิก PIC/S member โดยหลักเกณฑ์ PIC/s นี้จะเป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานที่ ประเทศในกลุ่ม ASEAN ให้การยอมรับเกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตยา ซึ่งหากไม่ได้รับการพัฒนาจนได้รับมาตรฐานนี้ จะกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมยาของประเทศไทย

อันดับ 3 ผลผลิตย้อยสถานประกอบการด้านอาหารได้รับการอนุญาตให้มีการประกอบ การ ในปีงบประมาณ 2555 มีต้นทุนต่อหน่วยลดลง ร้อยละ 62.32 เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ในปี 2555 มีต้นทุนรวมทั้งสิ้น 5,694,524.97 บาท ลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 57.69 ในขณะที่ปริมาณผลงานในปี 2555 สามารถดำเนินการได้ 3,917 เรื่อง เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 12.27 ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลง ร้อยละ 62.32 เนื่องจากเหตุผลดังนี้

- 1) การปรับเปลี่ยนค่าการปันส่วนที่เปลี่ยนไปของภาพรวมการดำเนินงานทั้งหมด
- 2) ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานลดลงเนื่องจากไม่สามารถจัดจ้างเจ้าหน้าที่ตาม

โครงการจ้างเหมางานตรวจประเมินสถานที่ผลิตอาหารและนำเข้าหรือส่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มกำกับดูแลก่อนออกสู่ตลาดได้ตามแผนที่กำหนด แต่ผลงานเพิ่มขึ้นสืบเนื่องจากนโยบาย อย. ที่เร่งรัดงานพิจารณาอนุญาตฯ ที่ยังดำเนินงานไม่แล้วเสร็จให้ทันเวลาที่กำหนด สำนักอาหารจึงมีคำสั่งหมุนเวียนข้าราชการมาช่วยปฏิบัติงานในส่วนนี้เพิ่มเติม

3.2.2 ต้นทุนต่อหน่วยในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมาก **ที่สุด** เมื่อเทียบกับปี 2554 ใน 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับ 1 ผลผลิตย้อยหลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิตยาที่เป็นมาตรฐาน ในปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 8,712,887.52 บาท/ฉบับ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 290.43 เมื่อเทียบกับปี 2554 และ**อันดับ 2** ผลผลิตย้อยสถานประกอบการด้านยาได้รับการพัฒนาและตรวจประเมินรับรอง ในปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 68,005.02 บาท/ราย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 188.96 เมื่อเทียบกับปี 2554 เนื่องจากในระหว่างปีงบประมาณ 2554-2555 กองยา ได้มีการปรับโครงสร้างจากกองเป็น สำนักยา โดยกำหนดให้มีกลุ่มงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการออกกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ โดยเฉพาะ ซึ่งแต่เดิมการปันส่วนการดำเนินงานจะเป็นการปันส่วนมากจากงบค่าบุคลากรของสำนักยา ซึ่งเดิมทีเป็นการปันส่วนมาจากข้าราชการที่พิจารณาอนุญาตทะเบียนตำรับยา และข้าราชการที่ดำเนินการตรวจสอบเฝ้าระวัง โดยอัตราส่วนของข้าราชการที่ดำเนินการพิจารณาอนุญาตทะเบียนตำรับยา มีจำนวนเกือบ 50 % ของข้าราชการทั้งสำนักยา ทำให้ต้นทุนที่ปันส่วนลงไปในหัวข้อหลักเกณฑ์ทะเบียนลดลงอย่างมาก ในทางกลับกัน หลักเกณฑ์การผลิตยา ยังคงต้องอาศัยความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ข้าราชการที่ดำเนินการตรวจสอบเฝ้าระวัง รวมถึงหลักเกณฑ์การผลิตยา ในปีงบประมาณ 2555 จะมีการจ่ายงบประมาณที่สูงมากขึ้นเนื่องด้วย ต้องมีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากส่วนต่างๆ มากขึ้น

รวมถึงการพัฒนาข้าราชการเพื่อรองรับการตรวจประเมิน ในการเป็นสมาชิก PIC/S member โดยหลักเกณฑ์ PIC/s นี้จะเป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานที่ ประเทศในกลุ่ม ASEAN ให้การยอมรับเกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตยา ซึ่งหากไม่ได้รับการพัฒนาจนได้รับมาตรฐานนี้ จะกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมยาของประเทศไทย

อันดับ 3 ผลผลิตย่อยงานควบคุมยาเสพติดให้โทษของกลาง ในปี 2555 มีต้นทุนต่อหน่วย 215.93 บาท/รายการ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 169.18 เมื่อเทียบกับปี 2554 เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ.2554 รัฐบาลได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ จึงได้ประกาศเรื่องดังกล่าวเป็นนโยบายเร่งด่วน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในกฎหมายว่าด้วยวัตถุเสพติด จึงจะจัดให้มีการเผาทำลายยาเสพติดให้โทษของกลางถึง 2 ครั้ง คือในวันที่ 24 มิถุนายน 2554 และวันที่ 17 กันยายน 2554 ณ ศูนย์บริหารสารเสพติดและสิ่งเสพติด นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในพิธี แม้จะใช้งบประมาณในการจัดพิธีการเผาทำลายยาเสพติดให้โทษมากกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งมีการจัดงานเพียงครั้งเดียว แต่การเผาทำลายยาเสพติดให้โทษของกลาง ในครั้งที่ 2 ขอบปีงบประมาณ พ.ศ.2554 นั้น ของกลางส่วนใหญ่ที่นำมาเผาทำลายเป็นของกลางรายย่อย จึงทำให้มีจำนวนคดีที่นำมาเผาทำลายมากกว่าปีงบประมาณ พ.ศ.2555 มาก (ปี 2554 มีจำนวนผลงาน 137,060 รายการ ส่วนปี 2555 มีจำนวนผลงาน 1,023 รายการ) ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยต่อหน่วยของปีงบประมาณ พ.ศ.2554 ค่อนข้างต่ำกว่าทุกปี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนต่อหน่วยของปีงบประมาณ พ.ศ.2555 จึงทำให้ต้นทุนสูงขึ้นเป็นอย่างมาก

4. ผลการคำนวณและวิเคราะห์ต้นทุนกิจกรรมย่อย

กิจกรรมย่อยเป็นกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้มีการทบทวนใหม่เพื่อให้ตรงตามภาระงาน ทำให้มีการกำหนดกิจกรรมย่อยบางกิจกรรมขึ้นมาใหม่ในขณะที่ปีงบประมาณ พ.ศ.2554 ไม่มีการกำหนด และจากการทบทวนกิจกรรมย่อยทำให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้กิจกรรมย่อยทั้งหมดจำนวน 123 กิจกรรมย่อย โดยนำกิจกรรมย่อยดังกล่าวมาคำนวณต้นทุนผลผลิตในปี 2555 และได้เปรียบเทียบสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนระหว่างปี 2554 และ 2555 สรุปได้ ดังนี้

4.1 ผลการคำนวณต้นทุนกิจกรรมย่อย ในปีงบประมาณ พ.ศ.2555

4.1.1 กิจกรรมย่อยในปี 2555 ที่มีต้นทุนต่อหน่วยน้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ **อันดับ 1** กิจกรรมย่อยด้านยานพาหนะ มีต้นทุนต่อหน่วย 2.00 บาท/กิโลเมตร **อันดับ 2** ด้านงานสารบรรณ มีต้นทุนต่อหน่วย 14.83 บาท/จำนวนหนังสือเข้า-ออก และ**อันดับ 3** กิจกรรมย่อยตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพทางกายภาพ ฉลาก และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ณ ด้านอาหารและยา มีต้นทุนต่อหน่วย 23.80 บาท/รายการ

4.1.2 กิจกรรมย่อยในปี 2555 ที่มีต้นทุนต่อหน่วย**มากที่สุด** 3 อันดับแรก ได้แก่ **อันดับ 1** กิจกรรมย่อยด้านงานแผน มีต้นทุนต่อหน่วย 16,891,561.67 บาท/ด้าน **อันดับ 2** คือ กิจกรรมย่อยจัดทำโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภค มีต้นทุนต่อหน่วย 13,084,838.99 บาท/โครงการ และ**อันดับ 3** คือ กิจกรรมย่อยกำหนดปรับปรุงหลักเกณฑ์มาตรฐานการผลิตและสถานประกอบการ ด้านยา มีต้นทุนต่อหน่วย 7,837,976.56 บาท/ฉบับ

4.2 เปรียบเทียบและวิเคราะห์ต้นทุนกิจกรรมย่อยระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.2554 และ 2555 จากการเปรียบเทียบต้นทุนผลผลิตรวม ปริมาณผลงาน และต้นทุนต่อหน่วยของกิจกรรมย่อย ภายใต้หน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนสามารถสรุปได้ ดังนี้

4.2.1 เปรียบเทียบและวิเคราะห์ต้นทุนกิจกรรมย่อยระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.2554 และ 2555 ของหน่วยงานหลัก

4.2.1.1 ต้นทุนต่อหน่วยของกิจกรรมย่อยในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ที่เปลี่ยนแปลง**ลดลงมากที่สุด เมื่อเทียบกับปี 2554 ใน** 3 อันดับแรก ได้แก่ **อันดับ 1** กิจกรรมย่อยพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนผลิตภัณฑ์สุขภาพด้านอาหาร (รวมการโฆษณา) ต้นทุนต่อหน่วย ลดลงร้อยละ 96.49 บาท/เรื่อง **อันดับ 2** กิจกรรมย่อยพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนสถานประกอบการด้านอาหาร มีต้นทุนต่อหน่วย ลดลงร้อยละ 94.72 บาท/เรื่อง เนื่องจากเหตุผลดังนี้

- 1) การปรับเปลี่ยนค่าการปันส่วนที่เปลี่ยนไปของภาพรวมการดำเนินงานทั้งหมด
- 2) ผลการคำนวณต้นทุนต่อหน่วยที่ลดลงเนื่องจากผลการดำเนินคดีที่เพิ่มขึ้น

เนื่องจากสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยด้านอาหารและการดำเนินงานเรื่องร้องเรียนผลิตภัณฑ์อาหาร และการโฆษณาตามกิจกรรมที่ 29, 30 และ 32 ทำให้สำนักอาหารมีการดำเนินการต่อผู้ฝ่าฝืนและกระทำผิดต่อกฎหมายด้านอาหารจำนวนเพิ่มขึ้น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์กาแฟลดน้ำหนักและปัญหาการแพ้ลดความอ้วนใส่ยาไซบูทรามิน การร้องเรียนผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ซึ่งทำให้ผู้ป่วยเกิดอาการผิดปกติทางช่องคลอด ผลิตภัณฑ์นมผงสำหรับทารกจากจีนปนเปื้อนสารปรอท ขนمبرุบกรอบซึ่งไม่มีฉลากวางจำหน่ายบริเวณหน้าโรงเรียนและตลาดนัดต่าง ๆ ที่ไม่ได้รับอนุญาตพบจุลินทรีย์ที่ก่อให้เกิดโรค วัตถุเจือปนเกินมาตรฐานและการใช้ผิดวัตถุประสงค์ การลักลอบขายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารผิดกฎหมายผ่านทางเว็บไซต์ www.meedmoh.com การโฆษณาโอ้อวดเกินจริง และไม่ได้รับการอนุญาต

อันดับ 3 กิจกรรมย่อยพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนสถานประกอบการด้านยา มีต้นทุนต่อหน่วยลดลงร้อยละ 90.20 บาท/เรื่อง เนื่องจากในปีงบประมาณ 2555 สำนักยา มีนโยบาย ตรวจสอบเฝ้าระวังร้านขายยาที่คาดการณ์ว่าจะมีการจำหน่ายยา ในระหว่างเวลาที่ไม่ใช่เภสัชกรมาปฏิบัติงาน และตรวจสอบเภสัชกรมาว่าปฏิบัติงานตามเวลาที่เจ้าไว้หรือไม่ ทำให้ตัวเลขผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนและกรณีพิเศษ เพิ่มขึ้นสูงเกินกว่า 15 เท่า รวมถึงการปรับเพิ่มจำนวนข้าราชการในกลุ่มงานที่ดำเนินการตรวจสอบเฝ้าระวังสถานประกอบการมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบเฝ้าระวัง เพิ่มขึ้นสูงเกินทุกรายการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องร้องเรียนของผลิตภัณฑ์สุขภาพ

และสถานประกอบการ แต่เมื่อเทียบแล้วจะพบว่า ในส่วนของการร้องเรียนสถานประกอบการด้านยา จะเป็นอัตราส่วนที่ลดลงเพราะว่า อัตราส่วนผลงานที่ดำเนินการเฝ้าระวัง เพิ่มขึ้นมากกว่าอัตราส่วนของงบประมาณที่สูงขึ้นเป็นอย่างมาก ทำให้ต้นทุนในการดำเนินการร้องเรียนสถานประกอบการด้านยา ลดลง ทั้งที่มีการใช้จ่ายงบประมาณที่สูงขึ้น

4.2.1.2 ต้นทุนต่อหน่วยของกิจกรรมย่อยในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ที่เปลี่ยนแปลง**เพิ่มขึ้นมากที่สุด เมื่อเทียบกับปี 2554** ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ **อันดับ 1** กิจกรรมย่อย การทำลายยาเสพติดให้โทษของกลางและการนำของกลางยาเสพติดไปใช้ประโยชน์ มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 11,677.54 บาท/รายการ เนื่องจาก ในปีงบประมาณ พ.ศ.2554 รัฐบาลได้กำหนดให้ การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ จึงได้ประกาศเรื่องดังกล่าวเป็นนโยบายเร่งด่วน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในกฎหมายว่าด้วยวัตถุเสพติด จึงจะจัดให้มีการเผาทำลายยาเสพติดให้โทษของกลาง ถึง 2 ครั้ง คือในวันที่ 24 มิถุนายน 2554 และ วันที่ 17 กันยายน 2554 ณ ศูนย์บริหารสารเสพติดและสิ่งเสพติด นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในพิธี แม้จะใช้งบประมาณในการจัดพิธีการเผาทำลายยาเสพติดให้โทษมากกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งมีการจัดงานเพียงครั้งเดียว แต่การเผาทำลายยาเสพติดให้โทษของกลาง ในครั้งที่ 2 ของปีงบประมาณ พ.ศ.2554 นั้น ของกลางส่วนใหญ่ที่นำมาเผาทำลาย เป็นของกลางรายย่อย จึงทำให้มีจำนวนคดีที่นำมาเผาทำลายมากกว่าปีงบประมาณ พ.ศ.2555 มาก (ปี 2554 มีจำนวนผลงาน 137,060 รายการ ส่วนปี 2555 มีจำนวนผลงาน 1,023 รายการ) ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยต่อหน่วยของปีงบประมาณ พ.ศ.2554 ค่อนข้างต่ำกว่าทุกปี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนต่อหน่วยของปีงบประมาณ พ.ศ.2555 จึงทำให้ต้นทุนสูงขึ้นเป็นอย่างมาก

อันดับ 2 กิจกรรมย่อยพิจารณาดำเนินการร้องเรียนผลิตภัณฑ์สุขภาพด้านเครื่องมือแพทย์ (รวมการโฆษณา) มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1,351.52 บาท/เรื่อง เนื่องจากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาในการดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย จึงทำให้มีผู้บริโภคร้องเรียนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ด้านเครื่องมือแพทย์น้อยลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา จึงส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยในปีงบประมาณ 2555 ลดลงเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ 2554

อันดับ 3 พิจารณาดำเนินการร้องเรียนสถานประกอบการด้านเครื่องสำอาง มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1,095.89 เนื่องจากปัญหาในการร้องเรียน และการประกอบการด้านเครื่องสำอางมีความซับซ้อนมากขึ้นการดำเนินงานแต่ละเรื่องให้แล้วเสร็จต้องใช้เวลาในการดำเนินงานนานขึ้น ในการเข้าตรวจสอบสถานที่ในบางกรณีต้องมีการตรวจสอบเฝ้าระวังสถานที่เพื่อสืบพฤติกรรมของผู้ประกอบการเป็นเวลานาน และต้องขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ ขอหมายศาลในการเข้าตรวจ

4.2.2 เปรียบเทียบและวิเคราะห์ต้นทุนกิจกรรมย่อยระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ.2554 และ 2555 ของหน่วยงานสนับสนุนสามารถสรุปได้ ดังนี้

4.2.2.1 ต้นทุนต่อหน่วยของกิจกรรมย่อยในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ที่เปลี่ยนแปลง**ลดลงมากที่สุด** เมื่อเทียบกับปี 2554 ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ **อันดับ 1** กิจกรรมย่อยด้านเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ มีต้นทุนต่อหน่วยลดลง ร้อยละ 63.20 บาท/ครั้ง เนื่องจากมีการดำเนินงาน และปริมาณงานด้านการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น จัดทำแผนงาน/ โครงการด้านสาธารณสุข เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ของ อย. , การให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ, การประสานข้อมูลความร่วมมือระหว่างประเทศด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพกับหน่วยงานต่างๆ ภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานประสานความร่วมมือด้านการคุ้มครองผู้บริโภคกับต่างประเทศ เป็นต้น

อันดับ 2 กิจกรรมย่อยด้านการพัสดุ มีต้นทุนต่อหน่วยลดลง ร้อยละ 50.60 บาท/จำนวนครั้งการจัดซื้อจัดจ้าง เนื่องจากในปีงบประมาณ 2554 และ 2555 วิธีการในการบันทึก PO ในระบบ GFMS ต่างกัน โดยในปีงบประมาณ 2554 จะบันทึก PO ในระบบ GFMS ตามจำนวนใบสั่งจ้าง แต่ในปีงบประมาณ 2555 จะบันทึกตามงวดที่เบิกจ่าย เช่น ใบสั่งจ้าง 1 ใบ ระบุงวดในการเบิกจ่าย 5 งวด ในปีงบประมาณ 2554 จะบันทึก PO จำนวน 1 ครั้ง แต่ในปีงบประมาณ 2555 จะบันทึก PO จำนวน 5 ครั้ง ทำให้จำนวนผลงานในปี 2555 เพิ่มขึ้นจากปี 2554

อันดับ 3 กิจกรรมย่อยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในหน่วยงาน มีต้นทุนต่อหน่วยลดลง ร้อยละ 38.14 บาท/จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้รับการจัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มเติมอีกจำนวน 300 เครื่อง

4.2.2.2 ต้นทุนต่อหน่วยของกิจกรรมย่อยในปีงบประมาณ พ.ศ.2553 ที่เปลี่ยนแปลง**เพิ่มขึ้นมากที่สุด** เมื่อเทียบกับปี 2554 ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ **อันดับ 1** กิจกรรมย่อยด้านพัฒนาทรัพยากรบุคคล(บุคลากรภายในและนอก อย.) มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 69.35 เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 อย. มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ลดลง จากปี 2554 จำนวน 75 หลักสูตร/โครงการ หรือร้อยละ 37.67 ส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยในปี 2555 ลดลง ร้อยละ 69.35 เมื่อเทียบกับปี 2554

อันดับ 2 กิจกรรมย่อยด้านแผนงาน มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 45.14 เนื่องจากเหตุผลดังนี้

1. ในปี 2555 มีการดำเนินงานเพิ่มจากปี 2554 จำนวน 2 กิจกรรม คือ
 - 1.1 จัดทำโปรแกรมบันทึกข้อมูลการจัดทำคำขอของบประมาณ ของ อย.
 - 1.2 จัดอบรมสัมมนาการจัดทำต้นทุนการผลิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

2. ปรับเพิ่มค่าจ้างเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ตามนโยบายรัฐบาล จำนวน 2 คน จากเหตุผล 2 ข้อดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้ต้นทุนรวม และต้นทุนต่อหน่วยของกิจกรรมดังกล่าวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 45.14

อันดับ 3 กิจกรรมย่อยพัฒนาความปลอดภัยด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ มีต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 41.64 เนื่องจากในปีงบประมาณ 2554 การรายงาน ADR ได้ใช้เกณฑ์ของ สปสช.ที่ทำให้โรงพยาบาลต่างๆ ต้องรายงานเข้ามา เพราะ สปสช. ให้ค่าตอบแทนกับเจ้าหน้าที่ที่เคาะข้อมูลส่งให้ จึงมีจำนวนรายงานมาก ถึง 63,292 ฉบับ ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยเป็น 127.44 แต่ในปีงบประมาณ 2555 การรายงาน ADR ไม่ได้ใช้เกณฑ์ของ สปสช.แต่ใช้เกณฑ์เดิมของ อย. เพราะได้รับข้อมูลที่มีคุณภาพมากกว่า ทำให้โรงพยาบาลรายงาน ADR ลดลง คือมีจำนวนรายงาน 50,032 ฉบับ ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยเพิ่มขึ้นเป็น 180.52

5. ผลการคำนวณและวิเคราะห์ตามศูนย์ต้นทุนหลัก และศูนย์ต้นทุนสนับสนุน

สำหรับผลการคำนวณศูนย์ต้นทุนของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาทั้งสิ้น 15 ศูนย์ต้นทุน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 พบว่า ศูนย์ต้นทุนที่มีต้นทุนมากที่สุด ได้แก่ กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค มีต้นทุนรวมจำนวน 141,908,581.19 บาท และศูนย์ต้นทุนที่มีต้นทุนรวมน้อยที่สุด ได้แก่ กลุ่มตรวจสอบภายใน มีต้นทุนรวม 1,151,708.30 บาท โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา แบ่งศูนย์ต้นทุนเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 ศูนย์ต้นทุนหน่วยงานหลัก

5.1.1 ต้นทุนของศูนย์ต้นทุนหน่วยงานหลักในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ทั้งหมด 9 หน่วยงาน มี 3 หน่วยงานที่มีต้นทุนเปลี่ยนแปลง**ลดลง** เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 คือ กลุ่มควบคุมวัตถุอันตราย มีต้นทุนรวมลดลง ร้อยละ 2.55 สำนักอาหาร มีต้นทุนรวมลดลง ร้อยละ 3.14 และกองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค มีต้นทุนรวมลดลง ร้อยละ 4.15

5.1.2 ต้นทุนของศูนย์ต้นทุนหน่วยงานหลักในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ทั้งหมด 9 หน่วยงาน มี 6 หน่วยงานที่มีต้นทุนเปลี่ยนแปลง**เพิ่มขึ้น** เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ซึ่งหน่วยงานที่มีต้นทุนรวมเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค มีต้นทุนรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.27 และ**รองลงมา** คือสำนักด้านอาหารและยา มีต้นทุนรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14.93

5.2 ศูนย์ต้นทุนหน่วยงานสนับสนุน

5.2.1 ต้นทุนของศูนย์ต้นทุนหน่วยงานสนับสนุนในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ที่มีต้นทุนเปลี่ยนแปลง**ลดลง** เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 มี 2 หน่วยงาน จาก 6 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเลขานุการกรม มีต้นทุนรวมลดลง ร้อยละ 5.12 และกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร มีต้นทุนรวมลดลง ร้อยละ 28.18 เนื่องจากเหตุผลเนื่องจาก เหตุผลดังนี้

1. ในปีงบประมาณ 2555 มีค่าใช้จ่ายด้านการฝึกอบรม น้อยกว่าปี 2554 มีดังนี้
 - 1.1 ในปีงบประมาณ พ.ศ.2554 ก.พ.ร.รับผิดชอบระบบคุณภาพ ซึ่งเป็นเรื่องใหม่และบุคลากรทุกท่านจำเป็นต้องมีความรู้ จึงมีการจัดฝึกอบรมรวม 3 ครั้งได้แก่
 - 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบคุณภาพ
 - 2) อบรมผู้ตรวจติดตาม (Internal Auditor) (63,000)
 - 3) อบรมหัวหน้าผู้ตรวจติดตาม (Lead Auditor) (325,380)ซึ่งทั้ง 3 โครงการใช้งบประมาณรวม 4 แสนกว่าบาท
 - 1.2 นอกจากนี้ได้มีการจัดอบรมเรื่องการบริการที่ประทับใจ (67,200) /มีการประชุมวิชาการ (19,100) และจัดสัมมนา อย.กับผู้ประกอบการ (131,900)
 - 1.3 ในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ก.พ.ร. ได้ออนความรับผิดชอบเรื่องระบบคุณภาพให้กองแผนงานและวิชาการรับไปดำเนินการ ไม่มีการจัดอบรมการบริการที่ประทับใจ และไม่เน้นรวมการสัมมนา อย.กับผู้ประกอบการ เหลือเพียงการประชุมวิชาการเท่านั้น
2. ในปีงบประมาณปี 2555 ก.พ.ร. มีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง สูงกว่าปี 2554 มีเหตุผล ดังนี้

2.1 ในปีงบประมาณ พ.ศ.2554 ก.พ.ร. มีข้าราชการ 2 คน มี 1 คนไม่สามารถเดินทางโดยเครื่องบินได้ ประกอบกับมีการจัดประชุมต่างจังหวัดน้อย

2.2 ในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ก.พ.ร. มีข้าราชการ 3 คน ซึ่งทุกคนสามารถเดินทางด้วยเครื่องบินได้ ประกอบกับรองปลัดกระทรวงให้มีการประชุมเครือข่าย ก.พ.ร. กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจัดในต่างจังหวัด ต้องเดินทางด้วยเครื่องบิน และให้ต้นสังกัดออกค่าเดินทางเอง

5.2.2 ต้นทุนของศูนย์ต้นทุนหน่วยงานสนับสนุนในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ที่มีต้นทุนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 มี 4 หน่วยงาน จาก 6 หน่วยงาน ได้แก่ ซึ่งหน่วยงานที่มีต้นทุนรวมเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ ศูนย์บริการผลิตภัณฑ์สุขภาพเบ็ดเสร็จ มีต้นทุนรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 19.08 กลุ่มตรวจสอบภายใน มีต้นทุนรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.38 กลุ่มกฎหมายอาหารและยา มีต้นทุนรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.59 และกองแผนงานและวิชาการ มีต้นทุนรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.82